

Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia zawierający warunki obligatoryjne – definicje pojęć i obligatoryjną treść klauzul dodatkowych, dotyczące części I, II i III zamówienia.

Franszyza integralna – dolna granica odpowiedzialności ubezpieczyciela (szkody poniżej ustalonej wartości wyłączone są z ochrony ubezpieczeniowej)

Franszyza redukcyjna – kwotowy udział własny ubezpieczającego/ubezpieczonego w każdej szkodzie

Udział własny – procentowy udział ubezpieczającego/ubezpieczonego w każdej szkodzie

Dym i sadza – produkty spalania materiałów, które:

- nagle wydobyły się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń paleniskowych lub grzewczych eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy jednoczesnym sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających
- są następstwem powstania pożaru w miejscu ubezpieczenia lub jego bezpośrednim otoczeniu

Śnieg/lód – szkoda w ubezpieczonym mieniu powstała wskutek bezpośredniego działania ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone, a także szkoda polegająca na zalaniu wskutek topnienia śniegu lub lodu.

Grad – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu.

Pożar – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko albo powstał poza paleniskiem lub bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile, niezależnie od miejsca jego powstania.

Trzęsienie ziemi – naturalne i gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej

Uderzenie pojazdu – bezpośrednie uderzenie, najechanie lub inne uszkodzenie ubezpieczonego przedmiotu przez pojazd mechaniczny, szynowy lub jednostkę pływającą, w tym również pojazd należący lub użytkowany przez ubezpieczonego

Upadek drzew, budynków lub budowli – przewrócenie się na ubezpieczone mienie drzew, budynków, budowli, słupów energetycznych, urządzeń technicznych (m.in. anten, kominów, dźwigów, latarni, masztów itp.) lub ich części bądź elementów

Upadek statku powietrznego - katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego (również drony), a także upadek ich części, przewożonego ładunku lub konieczności zrzutu ładunku lub paliwa ze statku powietrznego

Zapadanie się ziemi – obniżenie terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni

z wyłączeniem szkód górniczych (wyłączone są szkody górnicze i wynikające z ruchu zakładu górniczego w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze oraz aktów wykonawczych do ustawy). Zakres ochrony nie obejmuje zapadania się ziemi jako następstwa działalności człowieka.

Osuwanie się ziemi – nagłe przemieszczenie się mas ziemnych spowodowane siłami przyrody. Zakres ochrony nie obejmuje osuwania się ziemi jako następstwa działalności człowieka.

Powódź – zalanie terenów w następstwie:

1) podniesienia się wody w korytach wód płynących bądź stojących (w tym zalanie terenów na skutek sztormu)

2) spływu wód po zboczach i stokach

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także szkody w ubezpieczonym mieniu spowodowane przenoszeniem przedmiotów przez wody powodziowe.

Zakres ubezpieczenia obejmuje również szkody w wyniku powodzi w mieniu znajdującym się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, z wyłączeniem mienia znajdującego się na terenach pomiędzy linią brzegu, a wałem powodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem.

Nie mają zastosowania wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu

historycznego występowania powodzi w miejscu ubezpieczenia, zawarte w ogólnych bądź szczególnych warunkach ubezpieczenia. Limit odpowiedzialności dla ryzyka powodzi wynosi 5 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. Franszyza redukcyjna: 2 000,00 zł w każdej szkodzie.

Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje również podtopienie mienia, z limitem odpowiedzialności w wysokości 3 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, spowodowane w wyniku deszczu nawalnego, topnienia mas śniegu lub lodu, spływu wód po zboczach lub stokach, podniesienia się poziomu wód gruntowych oraz wystąpienia powodzi w sąsiednim otoczeniu (w tym podniesienie się poziomu wody w wyniku powodzi).

Deszcz nawalny - za deszcz nawalny uważa się opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 2, potwierdzonym przez stację pomiarową Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, znajdującą się najbliżej miejsca ubezpieczenia, w którym powstała szkoda. W razie braku takiego potwierdzenia ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie, jeżeli stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w najbliższym sąsiedztwie świadczy o działaniu deszczu nawalnego. Przy czym ubezpieczyciel nie może odmówić odszkodowania na podstawie jedynie własnej oceny stanu faktycznego i rozmiarów szkody, nieopartej zaświadczeniem wydanym przez stację pomiarową Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, znajdującą się najbliżej miejsca ubezpieczenia.

Wandalizm - zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia w związku z usiłowaniem lub dokonaniem kradzieży z włamaniem albo rabunku

Dewastacja - rozmyślne uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie. W zakresie obligatoryjnym ryzyko dewastacji obejmuje szkody powstałe wskutek porysowania, pomalowania, w tym graffiti.

Maszyny, urządzenia, wyposażenie - mienie z różnych grup KŚT oraz spoza nich; rzeczowe ruchome, składniki majątku wykorzystywane w prowadzonej działalności, niestanowiące elementów budynków i budowli, niebędące środkami obrotowymi ani nakładami inwestycyjnymi (m.in. maszyny, dźwigi osobowe, towarowe i dla niepełnosprawnych - np. platformy, sprzęt elektroniczny i elektryczny, agregaty, urządzenia elektryczne, kotły, sprzęt nagłaśniający, audiowizualny, sportowy, zestawy laboratoryjne, naukowe, eksponaty wystawiennicze, makiety, stoiska, instrumenty muzyczne, elementy promocyjne, rekwizyty, eksponaty, meble i pozostałe wyposażenie, a także anteny i maszty telewizyjne, satelitarne, przekaźnikowe, inne).

Środki obrotowe - materiały, wytworzone lub przetworzone produkty gotowe albo znajdujące się w toku produkcji, półprodukty, surowce, towary nabyte w celu sprzedaży, jej wsparcia lub związane z bieżącą działalnością, a niebędące maszynami, urządzeniami ani wyposażeniem, obejmujące m.in. materiały i przyrządy do bieżącej działalności, środki czystości, towary na sprzedaż, materiały promocyjne, środki służące do pracy dydaktycznej, naukowej, edukacyjnej i kulturalnej, rozmaite materiały pomocnicze, zapasy, opakowania oraz zmagazynowane, niebędące w użytkowaniu maszyny, aparaty, urządzenia, a także części zapasowe i narzędzia itp.

Środki niskocenne - w oparciu o kryterium określone w ustawie o podatku dochodowym, do środków niskocennych zaliczone są środki trwałe o wartości poniżej 3,5 tys. zł. Środki niskocenne obejmują mienie ruchome wykorzystywane do prowadzenia działalności, które nie stanowi środków obrotowych ani środków trwałych w rozumieniu obowiązujących przepisów o rachunkowości oraz nie zostało ujęte w ewidencji środków trwałych.

Środki z konta 013 - środki wydane do używania na potrzeby działalności jednostki, które podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania.

Obiekty małej architektury - niewielkie obiekty budowlane w rozumieniu ustawy Prawo budowlane, a w szczególności:

- a. obiekty kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury świętych itp.,
- b. altany, posągi, sztuczne wodospady, fontanny, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej itp.,
- c. obiekty użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: elementy placów zabaw, siłowni zewnętrznych, piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki, ławki, kosze na śmieci

J

itp.

Nakłady adaptacyjne i inwestycyjne (w środki własne i obce) - rozumiane są jako nakłady w mieniu należącym i nienależącym do ubezpieczonego, zwiększające jego wartość lub prowadzące do ulepszenia, zwiększenia funkcjonalności lub dostosowania do bieżących potrzeb w zakresie prowadzonej działalności itp. Za nakłady adaptacyjne/inwestycyjne uważa się także koszty poniesione na remonty bieżące, kapitalne i adaptacyjne oraz wykończenie wewnątrz budynków lub lokali niestanowiących własności ubezpieczonego.

Mienie osobiste pracowników, uczniów i podopiecznych – mienie ruchome pracowników, uczniów, i podopiecznych ubezpieczonego znajdujące się w miejscu ubezpieczenia, z wyłączeniem wartości pieniężnych oraz wszelkiego rodzaju dokumentów oraz pojazdów mechanicznych.

Mienie osób trzecich – mienie osób pozostających poza stosunkiem ubezpieczenia, w odniesieniu do którego ubezpieczony ponosi ryzyko utraty lub uszkodzenia mienia (m.in. mienie leasingowe, używane, dzierżawione, najmowane, przechowywane, pozostawione w szatniach i schowkach).

Osoba trzecia – osoba, która nie jest stroną stosunku ubezpieczenia.

Wartość odtworzeniowa nowa - wartość odpowiadająca kosztom zakupu, odbudowy, naprawy lub remontu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, bez potrąceń amortyzacyjnych i stopnia zużycia; w przypadku sprzętu elektronicznego, maszyn, urządzeń i wyposażenia jest to wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach powiększona o koszty transportu i montażu

Wartość księgową brutto - wartość, która zgodnie z ustawą o rachunkowości odpowiada wartości początkowej mienia, z uwzględnieniem obowiązujących przeszacowań.

Wartość zakupu lub koszt wytworzenia – w odniesieniu do zakupionych środków obrotowych rozumiana jako cena nabycia, a dla środków wytworzonych jako koszt wytworzenia.

Wartość nominalna – wartość stosowana w odniesieniu do wartości i innych walorów pieniężnych (np. biletów, papierów wartościowych, kart miejskich itp.).

Pracownik – osoba fizyczna zatrudniona przez ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy cywilnoprawnej z wyłączeniem osób fizycznych, które zawarły z ubezpieczonym umowę cywilnoprawną jako przedsiębiorca; za pracownika uznaje się także strażnika miejskiego/gminnego, praktykanta, stażystę lub wolontariusza, pracownika tymczasowego oraz członka OSP, któremu ubezpieczony powierzył wykonywanie pracy. Przez pracownika należy także rozumieć: skazanych wykonujących pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną na rzecz ubezpieczonego, osoby wykonujące czynności na potrzeby ubezpieczonego poza zakresem obowiązków wynikających z umowy o pracę, osoby zatrudnione przez agencje pracy tymczasowej, odesłane do wykonywania prac umówionych z ubezpieczonym, osoby wykonujące prace na potrzeby ubezpieczonego w związku z wynajęciem przez ubezpieczonego maszyn lub urządzeń potrzebnych do wykonywania ubezpieczonej działalności, o ile udostępnienie tych osób było elementem umowy najmu maszyny lub urządzenia, osoby zatrudnione na zastępstwo, osoby skierowane do prac z Urzędu Pracy, osoby odpracowujące zaległości czynszowe, np. z tytułu najmu lokalu, dostarczania wody lub odprowadzania ścieków, zaległe podatki gminne lub dowolne inne zobowiązania należne w stosunku do ubezpieczonego, osoby świadczące pracę z grzeczności.

Podwykonawca – osoba fizyczna niebędąca pracownikiem, osoba prawna bądź jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ubezpieczony powierzył wykonanie określonych czynności, prac lub usług.

Kradzież zwykła – dokonanie zaboru w celu przywłaszczenia mienia bez zniszczenia zabezpieczeń lub bez użycia przemocy, groźby jej użycia bądź doprowadzenia osoby do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Kradzież zwykła dotyczy również mienia niezabezpieczonego z powodu jego naturalnego umiejscowienia. Kradzież zwykła objęta jest ochroną pod warunkiem,

2

że Ubezpieczony powiadomi o tym fakcie policję niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 3 dni, po stwierdzeniu wystąpieniu takiej szkody. ochrona ubezpieczeniowa w związku ze zrealizowaniem się ryzyka kradzieży zwykłej nie dotyczy gotówki i wartości pieniężnych.

W zakresie kradzieży zwykłej ubezpieczyciel nie odpowiada za:

- a) niewyjaśnione zniknięcie, zaginięcie, niewytłumaczalne niedobory lub niedobory inwentarżowe i braki spowodowane błędami urzędowymi lub księgowymi,
- b) szkody wyrządzone wskutek przywłaszczenia, fałszerstwa, nadużycia lub innego umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa ubezpieczającego, członków jego rodziny, jego pracowników albo innej osoby, która pozostaje z ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym,
- c) kradzież zwykłą wartości pieniężnych rozumianych jako krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka i jej substytuty m.in. karty płatnicze, karty rabatowe, bilety, kupony, żetony, karty pre-paid, karnety itp.), czeki, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro, a także platyna i inne metale z grupy platynowców oraz wyroby z wszystkich wymienionych wcześniej metali, kamienie szlachetne i perły,
- d) wszelkiego rodzaju straty pośrednie włącznie z karami, stratami spowodowanymi przez zwłokę w wykonaniu, niewykonanie lub utratę zlecenia,
- e) braki, straty lub szkody stwierdzone dopiero w toku inwentaryzacji.

Kradzież z włamaniem – zabór w celu przywłaszczenia (kradzież) ubezpieczonego mienia w następstwie usunięcia przeszkody materialnej lub niematerialnej (a także dostanie się przez sprawcę do wnętrza pomieszczenia przy użyciu klucza lub innego narzędzia służącego do otwierania pomieszczeń i zabezpieczeń), będącej częścią konstrukcji pomieszczenia zamkniętego lub specjalnym zamknięciem utrudniającym dostęp do jego wnętrza.

Rabunek (rozbój) - kradzież ubezpieczonego mienia przy użyciu przemocy wobec osoby lub groźby natychmiastowego jej użycia albo z doprowadzeniem człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Za rabunek (rozbój) uważa się także postępowanie sprawcy, który w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej ubezpieczonej rzeczy, bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, używa przemocy wobec osoby lub grozi natychmiastowym jej użyciem albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności.

Szkoda – za szkodę uważa się utratę, uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia wskutek działania jednego lub kilku zdarzeń losowych objętych zakresem umowy ubezpieczenia o charakterze nagłym, niespodziewanym i niezależnym od woli Ubezpieczającego. Nie stosuje się odmiennych zapisów warunków ubezpieczenia, w tym uzależniających odpowiedzialność ubezpieczyciela za jedno zdarzenie od ubezpieczenia innych zdarzeń. Za szkodę rozumie się także zanieczyszczenie lub skażenie ubezpieczonego mienia, powstałe na skutek jednego lub kilku zdarzeń losowych objętych umową ubezpieczenia, jeżeli w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia nie może ono spełniać swoich funkcji i być prawidłowo eksploatowane, bez względu na to czy miało miejsce fizyczne uszkodzenie lub zniszczenie.

Katastrofa budowlana – szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek niezamierzonego, gwałtownego zniszczenia obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i odbudowy wykopów - zgodnie z definicją zawartą w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, o którym zostały powiadomione podmioty określone w art. 75 ust. 1 tejże ustawy.

Nie jest katastrofą budowlaną:

- a) uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany, nadającego się do naprawy lub wymiany
- b) uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych budynkami
- c) awaria instalacji

Z zakresu odpowiedzialności w ramach katastrofy budowlanej wyłączone są budynki:

- nieposiadające aktualnej „Książki obiektu budowlanego” z okresowym potwierdzeniem stanu technicznego obiektu,
- wyłączone z eksploatacji
- nieposiadające odbioru końcowego robót dokonanego przez organ nadzoru budowlanego
- tymczasowe bądź dopuszczone tymczasowo do użytkowania

- znajdujące się w złym lub awaryjnym stanie technicznym

Ponadto w ramach niniejszej klauzuli nie będą pokrywane szkody powstałe w obiektach, w których prowadzenie prac adaptacyjnych i modernizacyjnych obejmowało zmiany w elementach konstrukcyjnych i nie było wykonane na bazie stosownych dokumentacji projektowo-technicznych, szkody powstałe w obiektach wysokościowych nieposiadających aktualnie wykonanych pomiarów geodezyjnych potwierdzających poprawność posadowienia konstrukcji, szkody powstałe w obiektach położonych na obszarach zagrożonych występowaniem szkód górniczych, o ile szkoda powstała w wyniku prowadzenia prac i robót geologicznych, wydobywczych kopalin ze złóż lub robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej lub też zawału wyrobisk górniczych (zarówno czynnych jak i wyłączonych z eksploatacji), szkody powstałe w obiektach w trakcie budowy, rozbudowy, przebudowy, odbudowy i nadbudowy oraz w mieniu znajdującym się w tych obiektach, jeśli prowadzone prace dotyczą elementów konstrukcyjnych budynku.

Limit odszkodowawczy w okresie ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w zakresie obligatoryjnym: **2 000 000,00 zł** w okresie ubezpieczenia. Franszyza redukcyjna: 2 000,00 zł w każdej szkodzie.

Klauzula ubezpieczenia kradzieży stałych elementów budynków i budowli – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ochroną ubezpieczeniową dodatkowo objęte są szkody w ubezpieczonych budynkach i budowlach spowodowane kradzieżą elementów stałych tych nieruchomości (np. rynien, parapetów, ogrodzeń itp.) oraz szkody w ubezpieczonych obiektach małej architektury spowodowane kradzieżą elementów tych obiektów. Limit odpowiedzialności wynosi **50 000,00 zł** na jedno i wszystkie zdarzenia w każdym okresie ubezpieczenia.

Klauzula likwidacyjna – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Bez względu na stopień amortyzacji lub zużycia technicznego danego przedmiotu ubezpieczenia, ubezpieczonego w wartości księgowej brutto lub odtworzeniowej nowej, odszkodowanie wypłacane jest w pełnej wysokości, obejmującej koszt naprawy, wymiany, nabycia lub odbudowy z uwzględnieniem kosztów montażu, demontażu, transportu, ceł i innych opłat, do sumy ubezpieczenia uszkodzonej, zniszczonej lub utraconej rzeczy, nie więcej jednak niż suma ubezpieczenia albo cena takiej samej lub podobnej rzeczy nowej, w zależności od tego, która z nich jest niższa. Jakikolwiek postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia, dotyczące proporcjonalnego zmniejszenia odszkodowania lub innej jego redukcji (w tym proporcjonalnej), nie będą miały zastosowania.

Taka sama zasada wypłaty odszkodowania obowiązuje w przypadku nieodtworzenia przedmiotu ubezpieczenia, przy czym wówczas wysokość odszkodowania odpowiadać będzie kosztom nabycia lub odtworzenia mienia, nie więcej jednak niż suma ubezpieczenia albo cena takiej samej lub podobnej rzeczy nowej, w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Klauzula likwidacyjna auto casco – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Jeżeli przyjęta w chwili zawierania umowy ubezpieczenia auto casco suma ubezpieczenia ubezpieczonego pojazdu jest niższa niż jego faktyczna wartość rynkowa na dzień zawierania umowy, jakiegokolwiek postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia, dotyczące proporcjonalnego zmniejszenia odszkodowania lub innej proporcjonalnej jego redukcji z tytułu niedoubezpieczenia nie będą miały zastosowania.

Klauzula automatycznego pokrycia – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel obejmuje automatyczną ochroną ubezpieczeniową, bez konieczności wcześniejszej deklaracji, wzrost wartości mienia związany z jego nabyciem lub modernizacją. Suma ubezpieczenia ulega podwyższeniu z chwilą przejścia na ubezpieczającego ryzyka związanego z posiadaniem mienia. Wartość majątku objętego klauzulą automatycznego pokrycia nie może przekroczyć 20% łącznej sumy ubezpieczenia (dotyczy wszystkich podmiotów objętych

ubezpieczeniem łącznie), przy czym przy wzroście wartości majątku o 5 mln zł ubezpieczyciel nie pobierze dodatkowej składki z tytułu doubezpieczenia mienia objętego niniejszą klauzulą.

W sytuacji, gdy wartość nowo ubezpieczanego mienia przekroczy 20% sumy ubezpieczenia lub 5 mln złotych, ubezpieczyciel powiadomi o tym fakcie ubezpieczającego.

Ubezpieczyciel może żądać dopłaty składki wyłącznie od nadwyżki ponad wyznaczony limit 5 mln zł.

Składka za doubezpieczenie ponad określony limit będzie naliczana za każdy dzień faktycznej ochrony po zakończeniu rocznego okresu ubezpieczenia, przy zastosowaniu stawki wynikającej z przedstawionej oferty (nie obowiązuje stosowana składka minimalna z polisy ubezpieczeniowej), z uwzględnieniem dokonanych w tym czasie likwidacji, sprzedaży i innych zmniejszeń w stanie środków trwałych (zbilansowanie z przysługującym zwrotem składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia zgodnie z art. 813 §1 K.C).

Klauzula rozmrożenia – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Zakres ubezpieczenia towarów (środków obrotowych) przechowywanych w urządzeniach chłodniczych w temperaturze nie wyższej niż - 18°C zostaje rozszerzony o szkody powstałe w wyniku rozmrożenia, za które uznaje się utratę przydatności towarów na skutek ich zepsucia w rezultacie podwyższenia się temperatury przechowywania w następstwie przerwy w dostawie prądu trwającej dłużej niż 3 godziny albo uszkodzenia urządzenia chłodniczego w wyniku zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową. Limit odszkodowawczy 10 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w każdym okresie ubezpieczenia.

Klauzula usunięcia przyczyn awarii – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

W ramach sumy ubezpieczenia oraz w zakresie zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną ubezpieczeniową ubezpieczyciel pokrywa:

1) koszty poszukiwania i usunięcia awarii (w tym jej przyczyn) w instalacjach lub urządzeniach wodno-kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania, elektrycznych oraz innych instalacjach i urządzeniach technologicznych, w tym przeciwpożarowych, znajdujących się w miejscu ubezpieczenia;

2) koszty pomocnicze do limitu w wysokości 100 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w każdym okresie ubezpieczenia.

Klauzula dotyczy również terenu wokół budynku.

Niniejsza klauzula nie limituje szkód wyrządzonych w wyniku awarii urządzeń i instalacji wymienionych w pkt. 1 powyżej.

Klauzula daty stempla bankowego lub pocztowego – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Za datę prawidłowego opłacenia składki ubezpieczeniowej uznaje się datę stempla bankowego lub pocztowego, uwidocznioną na przelewie bankowym lub pocztowym, pod warunkiem, że w chwili zlecenia przelewu bankowego na koncie ubezpieczającego znajdowały się wystarczające środki finansowe.

Klauzula zbycia przedmiotu ubezpieczenia – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

1) W braku odmiennego stanowiska ubezpieczającego lub ubezpieczonego przekazanego do ubezpieczyciela, w przypadku zbycia przedmiotu ubezpieczenia (np. w związku z przewłaszczeniem na zabezpieczenie), umowa ubezpieczenia nie wygasa zgodnie z art. 823 § 1 k.c., zaś prawa z umowy ubezpieczenia przechodzą na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia.

2) Jeżeli umowa ubezpieczenia nie wygasła na podstawie ust. 1 niniejszej klauzuli, nie wygasa ona także w przypadku powrotnego przejścia własności na ubezpieczającego lub ubezpieczonego.

Klauzula czasu ochrony – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

W przypadku braku wpłaty w ustalonym terminie składki jednorazowej lub jej pierwszej raty

Ubezpieczyciel odstępuje od możliwości wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym z żądaniem zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W razie braku zapłaty wyżej wymienionej należności ubezpieczyciel po upływie terminu wezwie ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w wyznaczonym terminie, nie krótszym jednak niż 7 dni od dnia otrzymania wezwania, spowoduje ustanie odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Klauzula nieściągnięcia rat niewymagalnych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

W przypadku wypłaty odszkodowania, ubezpieczyciel nie potrąca z kwoty odszkodowania dla ubezpieczającego/ubezpieczonego rat jeszcze niewymagalnych oraz nie żąda zapłaty pozostałych rat. W przypadku wypłaty jakiegokolwiek odszkodowania ubezpieczający zobowiązany jest do opłacenia pozostałych rat składki w uzgodnionych terminach i wysokości.

Klauzula uznania stanu zabezpieczeń – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel oświadcza, że znany jest mu stan stosowanych przez ubezpieczającego/ubezpieczonego zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych i uznaje go za wystarczający i spełniający warunki do uzyskania ochrony ubezpieczeniowej oraz nie będzie podnosił tej kwestii w przypadku szkody.

Klauzula uznania stanu zabezpieczeń (dotyczy ubezpieczeń komunikacyjnych) – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel oświadcza, że znany jest mu stan stosowanych przez ubezpieczającego/ubezpieczonego zabezpieczeń przeciwkradzieżowych i uznaje go za wystarczający i spełniający warunki do uzyskania ochrony ubezpieczeniowej oraz nie będzie podnosił tej kwestii w przypadku szkody.

Klauzula naprawy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ustala się, że ubezpieczyciel zwróci ubezpieczającemu/ubezpieczonemu koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń (stropów, ścian, podłóg, drzwi, zamków, okien, szyb, żaluzji i innych elementów) wskutek dokonanej albo usiłowanej kradzieży z włamaniem, a także koszty wymiany kluczy. Limit kosztów ustala się w wysokości **50 000,00 zł** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

Klauzula zgłaszania szkód – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Na podstawie art. 818 § 1 k.c. ustala się termin powiadomienia ubezpieczyciela o wypadku ubezpieczeniowym na 7 dni od daty uzyskania przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego wiedzy o zajściu wypadku.

Klauzula niezawiadomienia w terminie o szkodzie – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

W razie naruszenia z winy umyślnej przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego obowiązku powiadomienia ubezpieczyciela o wypadku ubezpieczeniowym w określonym w umowie ubezpieczenia lub ogólnych warunkach ubezpieczenia w terminie, ubezpieczyciel może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Pozostałe postanowienia art. 818 k.c. mają pełne zastosowanie.

Klauzula miejsc ubezpieczenia – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Jako miejsce ubezpieczenia uznaje się wszystkie istniejące i przyszłe lokalizacje należące do ubezpieczającego/ubezpieczonego oraz każde miejsce związane z prowadzoną działalnością, zarówno własne, jak i wynajmowane, zarządzane czy dzierżawione, położone na terenie RP.

Klauzula wyłączenia ryzyka z eksploatacji – bez względu na postanowienia ogólnych bądź

szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje budynki, urządzenia i instalacje (występujące w wykazie mienia i przyszłe) wyłączone z eksploatacji oraz budynki i budowle przeznaczone do rozbiórki - w zakresie od ognia i innych zdarzeń losowych (pożar, uderzenie pioruna, eksplozja i implozja, upadek statku powietrznego rozumiany jako katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu lub innego obiektu latającego, upadek jego części, przewożonego ładunku albo zrzuconego awaryjnie paliwa, huragan, deszcz nawalny, grad, śnieg - w tym szkody powstałe wskutek opadów śniegu, m.in. wskutek jego ciężaru, lód, trzęsienie ziemi, zapadanie lub obsunięcie się ziemi, uderzenie pojazdu w ubezpieczone mienie lub przez przewożony tym pojazdem ładunek, dym, sadza, huk ponadźwiękowy, upadek drzew, budynków lub budowli - rozumiany jako szkody spowodowane w wyniku upadku na przedmiot ubezpieczenia drzew, ich fragmentów, masztów, dźwigów, kominów lub innych budowli albo ich części lub elementów, bez względu na to, kto jest ich posiadaczem, skażenie lub zanieczyszczenie ubezpieczonego mienia w wyniku zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, uszkodzenie ubezpieczonego mienia wskutek akcji gaśniczej i/lub ratowniczej, w tym rozbiórki, wyburzania lub odgruzowywania, prowadzonej w związku z zaistniałym zdarzeniem losowym, objętym ochroną ubezpieczeniową oraz dewastacji (limit dla ryzyka dewastacji wynosi 50 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia - łącznie dla budynków nieużytkowanych), a także od ryzyka kradzieży (w ramach limitów wskazanych w ubezpieczeniu od wszystkich ryzyk) i w zakresie ubezpieczenia przedmiotów szklanych (zgodnie z treścią klauzuli i w ramach określonego dla niej limitu).

W odniesieniu do obiektów wyłączonych z eksploatacji/użytkowania ochrona ubezpieczeniowa wskazana wyżej istnieje pod warunkiem, że spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) maszyny i urządzenia są oczyszczone, konserwowane oraz odłączone od źródeł zasilania,
- 2) gaśnice oraz inne instalacje ppoż. znajdują się w wyznaczonym miejscu, są sprawne i gotowe do użycia,
- 3) z urządzeń (instalacji) wodno-kanalizacyjnych, grzewczych i technologicznych została usunięta woda, inne ciecze oraz para.

Klauzula robót budowlano - montażowych - bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk obejmuje także szkody powstałe w związku z prowadzeniem drobnych robót budowlano - montażowych, takich jak: montaż, naprawa, remont, modernizacja, adaptacja, przebudowa, rozbiórka. Odszkodowanie wypłacone jest według kosztów przywrócenia stanu, w jakim mienie znajdowało się bezpośrednio przed szkodą, a sposób wypłaty odszkodowania zostanie ustalony przez ubezpieczyciela. Niniejsze rozszerzenie zakresu dotyczy prac wykonywanych przez ubezpieczonego, jak i na jego zlecenie. Wartość prac/limit odpowiedzialności: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

Niniejsza klauzula ma zastosowanie pod warunkiem, że:

- prowadzone roboty nie wymagają zgody (pozwolenia na budowę) odpowiednich organów władzy zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- wartość pojedynczego kontraktu jest nie większa niż 200 000,00 zł,
- realizacja drobnych robót budowlano - montażowych nie wiąże się z naruszeniem konstrukcji nośnej obiektu lub konstrukcji dachu,
- drobne roboty budowlano - montażowe prowadzone są przez lub na zlecenie ubezpieczonego w obiektach oddanych do użytku/eksploatacji.

Klauzula przechowywania mienia - bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność także za szkody powstałe wskutek zalania ubezpieczonego mienia składowanego bezpośrednio na podłodze w pomieszczeniach położonych poniżej poziomu gruntu oraz na najniższej kondygnacji.

Klauzula 72 godzin - bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ochroną ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej objęte są szkody kolejne powstałe z tej samej przyczyny, w tym samym miejscu do upływu 72 godzin od zgłoszenia pierwszej szkody.

Klauzula włączenia rażącego niedbalstwa – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony wyrządził szkodę umyślnie.

Klauzula ubezpieczenia sprzętu przenośnego poza miejscem ubezpieczenia – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Zakres ochrony ubezpieczeniowej sprzętu elektronicznego rozszerza się o szkody powstałe w elektronicznym sprzęcie przenośnym (również w telefonach komórkowych) używanych do celów służbowych poza miejscem ubezpieczenia określonym w polisie, przy czym w przypadku kradzieży z włamaniem ubezpieczonych przedmiotów z pojazdu odpowiedzialność ubezpieczyciela zostaje zachowana pod warunkiem, że:

- pojazd posiada trwałe zadaszenie (jednolita, trwała konstrukcja),
- w trakcie postoju podczas transportu pojazd został prawidłowo zamknięty na wszystkie istniejące zamki i – jeżeli pojazd ma zainstalowany – włączony został system alarmowy,
- sprzęt pozostawiony w pojeździe umieszczony został w niewidocznym miejscu (np. w bagażniku).

Klauzula ubezpieczenia sprzętu elektronicznego na stałe zamontowanego w pojazdach samochodowych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

1) Zakres ubezpieczenia rozszerza się o szkody powstałe w sprzęcie elektronicznym na stałe zainstalowanym w pojazdach mechanicznych, przy czym w przypadku kradzieży z włamaniem z pojazdu ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność pod warunkiem, że:

- pojazd posiada trwałe zadaszenie (jednolita, sztywna konstrukcja),
- w sytuacji, gdy szkoda powstała w trakcie postoju pojazd został prawidłowo zamknięty na wszystkie istniejące zamki i – jeżeli ma zainstalowany – włączony system alarmowy,
- sprzęt, zgodnie z zaleceniami producenta, jest właściwie zamocowany.

2) Ubezpieczeniem nie są objęte szkody:

- powstałe wskutek wypadku środka transportu, jeżeli wypadek został spowodowany złym stanem technicznym pojazdu należącego do ubezpieczającego,
- objęte ubezpieczeniem auto casco pojazdu albo obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadacza pojazdu mechanicznego.

Klauzula szkód mechanicznych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dodatkowo maszyny, urządzenia, aparaty od szkód mechanicznych (i awarii) spowodowanych:

- a) działaniem człowieka,
- b) wadami produkcyjnymi,
- c) przyczynami eksploatacyjnymi.

Za szkody spowodowane:

- a) działaniem człowieka – uważa się szkody powstałe wskutek nieumyślnego błędu uprawnionych do obsługi osób oraz umyślnego uszkodzenia (zniszczenia) przez osoby trzecie,
- b) wadami produkcyjnymi – uważa się szkody powstałe w wyniku błędów w projektowaniu lub konstrukcji, wadliwego materiału oraz wad i usterek fabrycznych niewykrytych podczas wykonania maszyny lub zamontowania jej na stanowisku pracy,
- c) przyczynami eksploatacyjnymi – uważa się niezawinione przez obsługę szkody eksploatacyjne polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu elementów maszyny przez zjawiska fizyczne

(np. siły odśrodkowe, wzrost ciśnienia, eksplozję lub implozję, przegrzanie, dostanie się ciała obcego itp.) oraz wadliwe działanie urządzeń: sterujących, zabezpieczających, sygnalizacyjno-pomiarowych, itp.

Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek:

- a) wypadku, za który odpowiada osoba trzecia z tytułu gwarancji lub rękojmi za wady - występująca w charakterze dostawcy, wytwórcy, sprzedawcy lub dokonującego naprawy;
- b) działania wirusów komputerowych;
- c) wad lub usterek istniejących w momencie rozpoczęcia odpowiedzialności ubezpieczyciela i znanych ubezpieczonemu lub jego przedstawicielom, niezależnie od tego, czy o takich wadach lub defektach wiedział ubezpieczyciel;
- d) przeprowadzanych prób i testów, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami), a także powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów;
- e) eksploatacji wcześniej uszkodzonej i nienaprawionej maszyny.

Ponadto klauzula nie obejmuje:

- a) części, które przez używanie lub swoje właściwości fizyczne ulegają szybkiemu zużyciu lub na które producent nie udzielił gwarancji, a w szczególności wykładziny ogniotrwałe i antykorozyjne, powłoki ogniochronne, ruszty pieców i palenisk, dysze palników, młoty do kruszenia, przedmioty z gumy, szkła i ceramiki, pasy, łańcuchy, liny, druty,
- b) wszelkiego rodzaju materiałów eksploatacyjnych, a w szczególności olejów, smarów, paliw, katalizatorów, chłodziw oraz narzędzi wymiennych, a w szczególności matryc, form, stempli, narzędzi do obróbki skrawaniem, elektrod,
- c) szkód będących bezpośrednim następstwem ciągłej eksploatacji, a w szczególności normalnego zużycia, kawitacji, erozji, korozji, kamienia kotłowego,
- d) szkód spowodowanych zaniechaniem obowiązkowych okresowych przeglądów konserwacyjnych i remontów,
- e) szkód, o których ubezpieczający lub jego przedstawiciele w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia wiedział.

Klauzula dotyczy grup 3,4,5,6 i 8 KŚT. Limit odpowiedzialności: **100 000,00 zł** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. Franszyza redukcyjna: 5% wartości każdej szkody.

Klauzula szkód elektrycznych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dodatkowo maszyny, urządzenia, aparaty, instalacje elektryczne od szkód spowodowanych niewłaściwym działaniem prądu elektrycznego, w szczególności powstałych w wyniku: wyładowania atmosferycznego, zwarcia, spięcia, przepięcia, uszkodzenia izolacji, zmiany wartości napięcia, natężenia lub częstotliwości sieci zasilającej, przegrzania, okopcenia, niezadziałania lub wadliwego funkcjonowania zabezpieczeń chroniących maszyny i aparaty elektryczne, urządzeń sygnalizacyjnych lub kontrolno-pomiarowych itp.

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:

- powstałych w:
  - a. elektroenergetycznych liniach przesyłowych i rozdzielczych,
  - b. maszynach i aparatach, w których nie przeprowadzono badań eksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami o eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych potwierdzonych protokołem, o ile niedopełnienie obowiązku badań było przyczyną szkody bądź spowodowało zwiększenie jej rozmiaru,
  - c. elementach maszyn i urządzeń uszkodzonych mechanicznie, chyba że szkody mechaniczne powstały w następstwie uszkodzeń elektrycznych
- za które na mocy przepisów prawa lub postanowień umowy odpowiedzialna jest zidentyfikowana osoba trzecia: dostawca, producent, sprzedawca lub wykonawca usługi (w szczególności serwisant, przewoźnik, spedytor lub podwykonawca),
- objętych gwarancją lub rękojmią,

- powstałych wskutek:
  - a. naturalnego zużycia lub długotrwałej degradacji właściwości użytkowych maszyn lub aparatów
(w szczególności wskutek kawitacji, erozji, korozji, rozszerzenia się kamienia kotłowego),
  - b. doświadczeń lub eksperymentów przeprowadzonych w nadzwyczajnych dla danej maszyny/ danego aparatu warunkach,
  - c. wad lub uszkodzeń istniejących w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, o których ubezpieczający/ubezpieczony wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć

Limit odpowiedzialności: **100 000,00 zł** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
Franszyza redukcyjna: 5% wartości każdej szkody.

Klauzula reprezentantów – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel nie odpowiada wyłącznie za szkody wyrządzone umyślnie przez reprezentantów ubezpieczającego/ubezpieczonego, przy czym za reprezentantów ubezpieczającego/ubezpieczonego uważa się Burmistrza i jego pełnomocników, tj. osoby posiadające pisemne upoważnienie do działania w jego imieniu.

Klauzula ubezpieczenia od daty dostawy do daty włączenia do eksploatacji – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkody powstałe w ubezpieczonym sprzęcie elektronicznym lub jego częściach obejmuje również okres od daty dostawy do miejsca ubezpieczenia do daty włączenia go do planowanej eksploatacji. Warunkiem rozszerzenia jest magazynowanie sprzętu lub jego części w odpowiednich opakowaniach i pomieszczeniach do tego przystosowanych. Okres magazynowania nie może przekraczać 6 miesięcy od daty dostawy.

Klauzula tymczasowego magazynowania lub chwilowej przerwy w eksploatacji – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje szkody w sprzęcie elektronicznym będącym we wcześniejszej eksploatacji, a powstałe w czasie tymczasowego magazynowania (poza stanowiskiem pracy) lub chwilowej przerwy w użytkowaniu w miejscu objętym ubezpieczeniem. Okres tymczasowego magazynowania nie może przekraczać 6 miesięcy.

Klauzula automatycznego pokrycia OC – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel w trakcie trwania umowy ubezpieczenia obejmuje automatyczną ochroną ubezpieczeniową na warunkach określonych w umowie ubezpieczenia OC wszystkie lokalizacje przyjęte przez ubezpieczającego/ubezpieczonego w posiadanie, zarząd, administrację lub utrzymanie.

Klauzula usunięcia pozostałości po szkodzie – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel pokrywa, ponad sumę ubezpieczenia, wszelkie uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie łącznie z kosztami rozbiórki/demontażu i wywiezienia pozostałości, a także koszty transportu (np. dojazdu pracowników serwisu) poniesione przez ubezpieczającego/ubezpieczonego w związku z zrealizowaniem się zdarzenia losowego, objętego ochroną ubezpieczeniową, do wysokości 20% wartości szkody, nie więcej jednak niż 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w każdym okresie ubezpieczenia.

Klauzula wynagrodzenia rzeczoznawców i ekspertów – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel dodatkowo obejmuje ochroną ubezpieczeniową poniesione przez ubezpieczającego /ubezpieczonego konieczne, uzasadnione i udokumentowane koszty

ekspertyz rzeczoznawców bądź ekspertów związane z ustaleniem faktycznego zakresu i rozmiaru szkody oraz sposobu jej naprawienia. Ustala się limit odszkodowawczy **50 000,00 zł** na jedno i wszystkie zdarzenia w każdym okresie ubezpieczenia.

Klauzula wadliwego wykonania prac, czynności lub usług – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Rozszerza się zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego/ubezpieczonego za szkody osobowe i rzeczowe spowodowane przez wypadki ubezpieczeniowe powstałe w okresie ubezpieczenia po przekazaniu odbiorcy przedmiotu czynności, prac lub usług świadczonych przez ubezpieczającego/ubezpieczonego, wynikłe z nienależytego wykonania takiego zobowiązania, niezależnie od źródła obowiązku odszkodowawczego (czyny niedozwolone, niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania). Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody zarówno wyrządzone odbiorcy czynności, prac lub usług, jak również innym poszkodowanym. W razie wątpliwości za moment przekazania odbiorcy przedmiotu czynności, prac lub usług świadczonych przez ubezpieczającego/ubezpieczonego przyjmuje się chwilę, w której została dokonana ostatnia czynność faktyczna związana z realizacją całości lub formalnie wyodrębnionego etapu tych czynności, prac lub usług.

Klauzula zmian w odbudowie – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Na pisemny wniosek ubezpieczającego/ubezpieczonego ubezpieczyciel wyrazi zgodę na odbudowę zniszczonego albo uszkodzonego ubezpieczonego budynku lub budowli przy zastosowaniu zmienionej konstrukcji i/lub technologii odbudowy, o ile zmiana konstrukcji i technologii odbudowy wynika z aktualnie obowiązujących przepisów prawa albo decyzji administracyjnych (m.in. zezwolenia na budowę). Limit odszkodowawczy w każdym okresie ubezpieczenia wynosi 20% wartości szkody.

Klauzula odnowienia lub odtworzenia dokumentów – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel pokrywa w granicach ustalonego limitu udokumentowane koszty związane z zabezpieczeniem, odnowieniem, transportem i/lub odtworzeniem planów, map bądź innych dokumentów, uszkodzonych albo zniszczonych w związku ze szkodą objęta zakresem ubezpieczenia. Ubezpieczający/ubezpieczony, w granicach ustalonego limitu, zastrzega sobie prawo do skorzystania z usług firmy specjalizującej się w zakresie wykonywania prac (czynności) określonych w niniejszej klauzuli.

Limit odpowiedzialności wynosi 50 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w każdym okresie ubezpieczenia.

Klauzula ubezpieczenia kosztów dodatkowych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje uzasadnione i udokumentowane przez ubezpieczającego /ubezpieczonego nakłady związane z:

- 1) zabezpieczeniem przed szkodą ubezpieczonego mienia w razie jego bezpośredniego zagrożenia działaniem powstałego zdarzenia losowego oraz zmniejszeniem rozmiaru szkody objętej zakresem ubezpieczenia, jeśli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
- 2) akcją ratowniczą (gaszeniem, rozbiórką, ewakuacją, kosztami akcji ratowniczej, w tym wynagrodzenie Straży Pożarnej na podstawie otrzymanych i zapłaconych przez ubezpieczającego /ubezpieczonego rachunków, itp.), jeżeli ratunek miał na celu zmniejszenie strat lub niedopuszczenie do ich zwiększenia;
- 3) dodatkowe koszty pracy, w szczególności godziny nadliczbowe, dodatki za pracę w nocy i w dni wolne od pracy oraz frachtu lotniczego, z wyjątkiem frachtu ekspresowego, poniesione w związku ze szkodą, za którą ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność;
- 4) wszelkie uzasadnione i udokumentowane koszty i opłaty specjalistów (architektów,

inżynierów, konserwatorów zabytków), związane z przygotowaniem wszelkiej dokumentacji, szczególnie projektowej i konstrukcyjnej niezbędnej do przywrócenia mienia (w tym mienia o charakterze zabytkowym) do stanu sprzed dnia szkody, poniesione przez ubezpieczającego w związku ze zrealizowaniem się zdarzenia objętego umową ubezpieczenia.

Limit odszkodowawczy ponad sumę ubezpieczenia: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w każdym okresie ubezpieczenia.

Klauzula dodatkowej prewencyjnej sumy ubezpieczenia – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Jeżeli w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych zdarzeń losowych bądź od wszystkich ryzyk systemem sum stałych suma ubezpieczenia danego środka trwałego jest niższa od wartości szkody, niedoubezpieczenie pokryte zostanie z dodatkowej prewencyjnej sumy ubezpieczenia.

Limit odszkodowawczy: 1 000 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w każdym okresie ubezpieczenia.

Klauzula automatycznego pokrycia konsumpcji sumy ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia systemem sum stałych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel przywróci automatycznie pierwotną sumę ubezpieczenia (doubezpieczenie) po wypłacie odszkodowań. Ubezpieczający nie będzie zobowiązany do dopłaty stosownej składki, wynikającej z automatycznego pokrycia konsumpcji sumy ubezpieczenia.

Klauzula nie ma zastosowania jeżeli ogólne (szczególne) warunki ubezpieczenia nie przewidują konsumpcji sumy ubezpieczenia.

Klauzula ubezpieczenia mienia w transporcie – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Zakres ochrony ubezpieczeniowej zostaje rozszerzony na wszelkie mienie przewożone lub transportowane wszelkimi środkami transportu lądowego, od szkód powstałych podczas jego przewożenia lub transportu. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje następujące ryzyka:

- a) ryzyka objęte ochroną w zakresie ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, w tym na podstawie klauzul dodatkowych,
- b) wypadku pojazdu, za pomocą którego dokonywany był transport,
- c) kradzieży mienia będącej następstwem wypadku pojazdu, za pomocą którego dokonywany był transport,
- d) kradzieży pojazdu wraz z przewożonym przez ten pojazd mieniem,
- e) kradzieży mienia z pojazdu, za pomocą którego dokonywany był transport, o ile pojazd ten znajdował się pod bezpośrednim dozorem fizycznym osoby lub osób biorących udział w transporcie. Za bezpośredni dozór fizyczny uważa się zachowanie przynajmniej kontaktu wzrokowego z tym pojazdem przez co najmniej jedną osobę dokonującą transportu,
- f) rabunku,
- g) uszkodzenie lub zniszczenie w trakcie załadunku i rozładunku.

Za początek transportu uważa się moment rozpoczęcia załadunku ubezpieczonego mienia, a za koniec transportu – moment zakończenia wyładunku w miejscu docelowym.

Odszkodowanie za szkody będące następstwem zdarzeń, o których mowa powyżej, ograniczone jest do limitu w wysokości 50 000,00 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. Wysokość szkody oraz odszkodowania ustala się zgodnie z zasadami przyjętymi dla ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.

Postanowienia niniejszej klauzuli nie dotyczą transportu wartości pieniężnych oraz obrazów i wszelkich innych dzieł sztuki.

Poza tym ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:

1. powstałe wskutek obciążenia środka transportu ponad dopuszczalną ładowność;
2. powstałe wskutek nieprawidłowego załadowania, umocowania lub rozmieszczenia ładunku w pojeździe;
3. powstałe wskutek nieprzystosowania danego środka transportu do specyfiki i właściwości przewożonego w nim mienia;

4. spowodowane użyciem niesprawnych lub niewłaściwych maszyn lub urządzeń do wykonywania czynności załadunkowych i wyładunkowych;
5. powstałe wskutek wady ukrytej przewożonego mienia, naturalnego ubytku wagi, ilości lub objętości;
6. powstałe wskutek złego stanu technicznego środka transportu;
7. powstałe w wyniku nietrzeźwości, stanu po użyciu alkoholu lub odurzenia narkotykami lub innymi podobnie działającymi substancjami osoby kierującej środkiem transportu lub użycia przez tę osobę środków farmaceutycznych lub leków po użyciu, których przeciwwskazane jest kierowanie pojazdami.

Ponadto ubezpieczyciel nie odpowiada: za szkody polegające na utracie informacji zapisanych na wszelkiego rodzaju nośnikach danych w tym magnetycznych i optycznych, za szkody powstałe wskutek naturalnego zużycia ubezpieczonego mienia lub jego wad ukrytych, bądź jego właściwości, za szkody powstałe wskutek kradzieży bez śladów włamania lub zaginięcia.

Klauzula strajków i zamieszek – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

- 1) Ubezpieczyciel pokrywa do ustalonego limitu – 500 000,00 zł – szkody powstałe w wyniku zdarzeń określonych w umowie ubezpieczenia, a powstałe w czasie trwania: strajku, zamieszek i rozruchów społecznych.
- 2) Ubezpieczenie nie obejmuje szkód powstałych wskutek lub mających pośredni lub bezpośredni związek z następującymi zdarzeniami:
  - wojna, inwazja, działanie nieprzyjacielskie, działania wojenne (niezależnie od tego, czy wojna została wypowiedziana, czy nie), wojna domowa,
  - bunt, zamieszki społeczne o charakterze powstania powszechnego, powstanie zbrojne, rebelia, rewolucja, działanie władzy wojskowej lub uzurpowanej.
- 3) Ponadto z ochrony ubezpieczeniowej wyłącza się szkody:
  - wynikłe z całkowitego lub częściowego zaprzestania działalności, opóźnień lub zakłóceń działalności,
  - powstałe wskutek trwałego lub tymczasowego zajęcia, w wyniku konfiskaty lub rekwizycji przez legalną władzę.

Klauzula kosztów przeniesienia mienia i przekwaterowania osób – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

W przypadku szkody powstałej w ubezpieczonym budynku wskutek zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem, ubezpieczyciel pokrywa niezbędne koszty przeniesienia mienia znajdującego się w budynku oraz koszty przekwaterowania osób zamieszkałych, w tym koszty najmu lokali lub pomieszczeń zastępczych. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia: 50 000,00 zł w okresie ubezpieczenia.

Klauzula współwłasności mienia – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ustanawia się odpowiedzialność ubezpieczyciela w odniesieniu do budynków i budowli, których ubezpieczający jest współwłaścicielem oraz lokali mieszkalnych i użytkowych wraz z ułamkową częścią wspólną, stanowiących własność zamawiającego (ubezpieczającego lub ubezpieczonego), w których nie zostały powołane wspólnoty mieszkaniowe

1. W przypadku powstania szkody, jeżeli pozostała część nieruchomości – współwłasności, będzie nieubezpieczona lub umowa ubezpieczenia będzie zawarta przez współwłaściciela/li u innego ubezpieczyciela, ubezpieczyciel nie będzie stosował ograniczenia wypłaty odszkodowania poprzez zastosowania zasady proporcji wynikającej z niedoublebezpieczenia.
2. W przypadku powstania szkody w części wspólnej nieruchomości, kiedy przywrócenie do stanu sprzed szkody jest uzasadnione interesem ekonomicznym lub społecznym, a ubezpieczający naprawi lub odbuduje całość uszkodzonego mienia (również w części, w której nie jest właścicielem) ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie do sumy 300 000 zł ponad sumę

ubezpieczenia w każdym rocznym okresie ubezpieczenia.

Klauzula ubezpieczenia sprzętu elektronicznego zakupionego w promocji – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

dla wybranych pozycji sprzętu elektronicznego (w tym telefonów komórkowych, tabletów, modemów itp.) przyjęta suma ubezpieczenia stanowi wartość odtworzeniową nową i w przypadku szkody ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność do pełnej jej wysokości, nawet jeżeli sprzęt został zakupiony w promocji i faktura lub inny dowód zakupu bądź posiadania wskazuje niższą wartość.

Klauzula ubezpieczenia mediów gaśniczych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ubezpieczyciel pokryje koszty napełnienia urządzeń i/lub instalacji gaśniczych, w przypadku wydostania się mediów gaśniczych z przyczyn innych niż konieczność ugaszenia pożaru. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia: 10 000,00 zł.

Klauzula szkód w przedmiotach szklanych – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ochroną ubezpieczeniową zostają objęte będące własnością lub znajdujące się w posiadaniu ubezpieczonego szyby i inne przedmioty stanowiące część, wyposażenie bądź urządzenie budynków, lokali oraz innych pomieszczeń użytkowych oraz przedmioty znajdujące się na zewnątrz, niezależnie od rodzaju szkła i klasy odporności. W szczególności ochroną objęte są następujące przedmioty:

- oszklenie stanowiące element konstrukcji budynku,
- oszklenie okienne i drzwiowe,
- oszklenie zewnętrzne i wewnętrzne, wiaty
- konstrukcje wypełnione szkłem lub tworzywem itp.,
- szyby specjalne (szyby antywłamaniowe, płyty szklane warstwowe i inne),
- oszklenia ścienne i dachowe,
- płyty szklane stanowiące składowe części mebli, stołów, lad oraz gablot,
- szklane przegrody ścienne oraz osłony kantorów, boksów i kabin,
- tablice reklamowe, szyldy, tablice i gabloty poza budynkiem lub lokalem ze szkła, plastiku, tworzywa itp.,
- neony, reklamy świetlne, tablice świetlne i elektroniczne,
- części szklane instalacji solarnych,
- witraże,
- lustra wiszące, stojące i wmontowane w ścianach,
- szklane, ceramiczne i kamienne wykładziny ścian, słupów i filarów.

Wymagany zakres ubezpieczenia obejmuje:

- stłuczenie (rozbicie) lub pęknięcie przedmiotu ubezpieczenia
- pokrycie poniesionych kosztów ustawienia i rozebrania rusztowań i użycia dźwigu w celu dokonania wymiany lub naprawy ubezpieczonych przedmiotów w związku z ich stłuczeniem (rozbiciem) lub pęknięciem
- koszty wykonania znaków reklamowych i informacyjnych
- koszty tymczasowego zabezpieczenia (do wysokości 20% sumy ubezpieczenia)
- koszty transportu związane z naprawieniem szkody, szkody).
- koszty usług ekspresowych (wykonanie oszklenia w ciągu 24 h od powstania szkody).

Klauzula szybkiej likwidacji szkód – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

W przypadku awarii sprzętu elektronicznego, którego przywrócenie do pracy (w ciągu 24 godzin) jest konieczne dla normalnego funkcjonowania firmy,

Ubezpieczający/Ubezpieczony powiadamiając o szkodzie Ubezpieczyciela może przystąpić do samodzielnej likwidacji szkody, sporządzając stosowny protokół opisujący rozmiar i przyczynę zdarzenia. Równocześnie Ubezpieczający/Ubezpieczony przedstawi wyliczone wartości szkody lub fakturę za naprawę, które będą podstawą obliczenia odszkodowania przez Ubezpieczyciela. W przypadku awarii sprzętu elektronicznego, którego przywrócenie do pracy nie jest natychmiast konieczne, Ubezpieczający/Ubezpieczony po zgłoszeniu szkody może przystąpić do samodzielnej likwidacji szkody na powyższych zasadach jedynie w przypadku, gdy Ubezpieczyciel nie dokona oględzin przedmiotu dotkniętego szkodą w ciągu 3 dni od daty otrzymania zgłoszenia.

Klauzula ubezpieczenia przepięć – bez względu na postanowienia ogólnych bądź szczególnych warunków ubezpieczenia, strony umowy ubezpieczenia uzgodniły, że:

Ochroną ubezpieczeniową objęte zostają szkody powstałe wskutek wszelkich przepięć, w tym również bezpośrednio lub pośrednio wskutek wyładowania atmosferycznego lub uderzenia pioruna (szkody spowodowane gwałtownym wzrostem napięcia w sieci elektrycznej w wyniku wyładowań atmosferycznych) lub zmian parametrów prądu elektrycznego (zmiany napięcia, natężenia, częstotliwości, w tym szkody powstałe z przyczyn leżących po stronie zakładu energetycznego) lub wzbudzania się niszczących sił elektromagnetycznych. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody w urządzeniach przeciwprzepięciowych polegające na ich uszkodzeniu wskutek prawidłowego zadziałania (np. przepalenie wkładek topikowych, bezpieczniki, wyłączniki). Ubezpieczenie obejmuje wszystkie grupy mienia.

Limit odpowiedzialności: **500 000,00 zł** na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. Uwaga: jeśli ogólne lub szczególne warunki ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk nie przewidują limitu odpowiedzialności dla ryzyka przepięcia lub jeśli limit ten jest wyższy niż określony w klauzuli, wówczas zastosowanie mają wyłącznie postanowienia ogólnych lub szczególnych warunków ubezpieczenia.

